

Sygn. akt VII U 420/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017 r. w Warszawie

sprawy M. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania M. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 14 grudnia 2015 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż M. S. (1) nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 1 lipca 2007 r. do 8 kwietnia 2014 r., w pozostałym zakresie odwołanie oddala
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz M. S. (1) kwotę 180 zł (stu osiemdziesięciu) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego

UZASADNIENIE

M. S. (1) w dniu 1 lutego 2016 r. złożył odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 14 grudnia 2015 r., nr: (...) stwierdzającą obowiązkowe podleganie ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu w okresach od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r. oraz od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. Odwołujący zarzucił zaskarżonej decyzji:

- brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego z pominięciem dowodów z dokumentów, z których wynika, iż nie prowadzono pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r.;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. prowadzono pozarolniczą działalność gospodarczą;
- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w okresie od dnia 1 marca

2003 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było jedynym tytułem do objęcia skarżącego ubezpieczeniami społecznymi;

- naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 11 ust. 2, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie.

Mając powyższe na uwadze, odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że nie prowadził działalności gospodarczej od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. (k. 2- a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 2 marca 2016 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 1 k.p.c. Organ rentowy wskazał, że odwołujący rozliczał się z podatku dochodowego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej na formularzu PIT-36 za lata 2003-2005, 2007, 2009, 2010 oraz 2012-2014. Oddział wskazał, że odwołujący od dnia 1 sierpnia 2008 r. do dnia 29 lutego 2012 r. został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę prze płatnika składek K. G., lecz podstawa wymiaru składek w przeliczeniu na okres miesiąca były niższe od kwoty minimalnego wynagrodzenia. Natomiast w okresie od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 19 lipca 2013 r. wnioskodawca zgłoszony był do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego przez Miasto (...) W. jako świadczeniobiorca. W ocenie organu rentowego dla odwołującego w okresach od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r., od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 31 lipca 2008 r. oraz od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było jedynym tytułem do objęcia go ubezpieczeniami społecznymi. Mając powyższe na uwadze, organ rentowy stwierdził, że odwołująca w okresie od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r. oraz od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu jako osoba prowadząca działalność gospodarczą (k. 23-24 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 16 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wszczął z urzędu postępowanie w sprawie ustalenia obowiązku podlegania przez odwołującego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (akta ZUS)

Zgodnie z Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej, odwołujący prowadził działalność gospodarczą od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 9 kwietnia 2014 r. (akta ZUS).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w oparciu o własne ustalenia wydał zaskarżoną decyzję z dnia 14 grudnia 2015 r., nr: (...) na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2, art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 1 i 1a, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Organ rentowy stwierdził, że M. S. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresach od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r. oraz od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. Oddział podniósł, że w okresach od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r., od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 31 lipca 2008 r. oraz od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej było jedynym tytułem dla odwołującego do objęcia jego osoby ubezpieczeniami społecznymi (akta ZUS)

Zgodnie z zeznaniem o wysokości osiągniętego dochodu w latach podatkowych 2009-2014, odwołujący z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej nie osiągnął żadnego dochodu. Wnioskodawca w PIT-36 w pozycji 3 części D1 formularza wskazał kwotę o (k. 10-21 i 41-43 a. s.).

Zgodnie z zaświadczeniem Urzędu Miasta (...) W. z dnia 31 lipca 2013 r. odwołujący w okresie od dnia 1 marca 2012 r. do dnia 19 lipca 2013 r. pobierał świadczenie pielęgnacyjne w związku z koniecznością opieki nad R. B., która legitymowała się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (k. 6 a. s.).

Zgodnie z zaświadczeniem Naczelnika Urzędu Skarbowego W.-W. z dnia 29 kwietnia 2016 r., odwołujący był podatnikiem podatku dochodowego od osób fizycznych oraz uzyskał dochód podlegający opodatkowaniu na zasadach ogólnych, który po odliczeniu kosztów uzyskania przychodu wyniósł: 6573,00 złotych za 2010 r., 1277,50 złotych za 2012 r. oraz 1181,00 złotych za 2013 r. W 2014 r. wnioskodawca nie osiągnął przychodu (k. 37-40 a. s.)

Odwołujący prowadził swoją działalność gospodarczą pod firmą (...) w zakresie świadczenia usług budowlanych. Wnioskodawca zakończył jej prowadzenie w dniu 30 czerwca 2008 r., ponieważ zmarł jego jedyny wspólnik. Wnioskodawca po zakończeniu działalności gospodarczej znalazł pracę i był zatrudniony na stanowisku szklarza, a w latach 2012-2013 opiekował się chorą matką (zeznania świadków G. B., B. B., E. K. i M. S. (2) oraz zeznania odwołującego, k. 59-60, 70 i 83-84 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy i aktach rentowych. Zdaniem Sądu, powołane wyżej dokumenty, w zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia są wiarygodne i wzajemnie się uzupełniają.

Nie były one przez strony kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem okoliczności wynikające z treści tych dokumentów należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Sąd uznał również za wiarygodne zeznania świadków G. B., B. B., E. K. i M. S. (2) oraz odwołującego się, gdyż ich treść korelowała wzajemnie ze sobą i tworzyła spójny stan faktyczny.

Ww. świadkowie bowiem jednoznacznie zeznali, iż odwołujący od dnia 1 lipca 2008 r. zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej przyjmując się następnie do pracy na stanowisku szklarza oraz, że w latach 2012-2013 opiekował się chorą matką.

W związku z tym Sąd uznał materiał dowodowy za wystarczający do rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie M. S. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 14 grudnia 2015 r., nr: (...) jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

W niniejszej sprawie spór sprowadzał się do kwestii, czy odwołujący prowadził działalność gospodarczą w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r.

i czy z tego tytułu podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym.

Sąd w pierwszej kolejności zważył, że na skutek oczywistej omyłki zawarł w wyroku błędne daty wyłączające odwołującego z obowiązkowych ubezpieczeń społecznych,

tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu. Sąd sugerując się treścią zaskarżonej decyzji stwierdził, że wnioskodawca nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r.,

a w pozostałym zakresie oddalił odwołanie. Sąd mając na względzie zakres roszczeniowy odwołującego, winien był odnieść się i dokonać rozważań prawnych jedynie co do okresu od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 121 j.t.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowemu, a zgodnie z treścią art. 12 pkt. 1 tej ustawy również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu. Jak wynika z treści art. 13 obowiązek podlegania wspomnianym ubezpieczeniom istnieje od dnia rozpoczęcia działalności do dnia jej zaprzestania.

W myśl art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 584 j. t.) przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą w dniu złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji

o Działalności Gospodarczej albo po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

W niniejszej sprawie jako daty graniczne prowadzenia działalności przez ubezpieczonego organ rentowy przyjął okresy od dnia 25 stycznia 2003 r. do dnia 31 marca 2005 r. oraz od dnia 1 lipca 2007 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r. W okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie można dla ustalenia okresu prowadzenia działalności gospodarczej opierać się wyłącznie o dane urzędowe, gdyż nie odpowiadają one rzeczywistemu stanowi.

W orzecznictwie sądowym jest ugruntowany pogląd, w którym o istnieniu obowiązku podlegania ubezpieczeniu przez osoby prowadzące działalność gospodarczą decyduje faktyczne prowadzenie czynności, a nie kwestie związane z uzyskiwaniem przychodu czy

z formalnym zarejestrowaniem, wyrejestrowaniem czy zgłaszaniem przerw w prowadzeniu działalności. Są to kwestie mające znaczenie w sferze dowodowej, a nie przesądzają same

w sobie o podleganiu ubezpieczeniu. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego, „domniemanie faktyczne, wynikające z faktu zarejestrowania działalności gospodarczej, może być obalone wszelkimi środkami dowodowymi, toteż możliwe jest ustalenie zaprzestania wykonywania działalności gospodarczej, mimo nie wykreślenia jej z ewidencji działalności gospodarczej

i - w konsekwencji - uchylenie obowiązku ubezpieczenia.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2014 r., sygn. akt I UK 252/13).

Odnośnie rzekomego prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującego

w okresie od dnia 1 lipca 2008 r. do dnia 8 kwietnia 2014 r., Sąd dysponuje jedynie wpisem

z CEIDG z którego wynika, że wnioskodawca dokonał rejestracji działalności gospodarczej

w dniu 1 lipca 2007 r. i dokonał jej wyrejestrowania w dniu 8 kwietnia 2014 r. W aktach rentowych nie ma żadnego dowodu, aby w wyżej wymienionym okresie odwołujący podejmował jakiegokolwiek rodzaju czynności związane z prowadzeniem działalności gospodarczej. Wnioskodawca nie podpisywał żadnych umów, nie wynajął lokalu,

nie wystawiał faktur oraz nie zatrudniał żadnego pracownika na podstawie umowy o pracę ani umowy cywilnoprawnej. Co istotne w sprawie, odwołujący nie osiągał żadnych przychodów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej. Jak wynika bowiem z zeznań podatkowych złożonych przez M. S. (1), osiągał on dochód w spornym

okresie czasu, który był związany z jego zatrudnieniem w ramach umowy o pracę. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Najwyższego, „ocena, czy wykonywana jest działalność gospodarcza należy więc przede wszystkim do sfery ustaleń faktycznych, a dopiero następnie do ich kwalifikacji prawnej. Również wpis w ewidencji działalności gospodarczej (zarejestrowanie) ma przede wszystkim znaczenie w sferze ustaleń faktycznych, gdyż ma on charakter deklaratoryjny.

(...) W ocenie, czy zostały podjęte czynności zmierzające bezpośrednio do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej (czynności przygotowawcze stanowiące już o wykonywaniu tej działalności) należy uwzględnić wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar (wolę) osoby prowadzącej działalność gospodarczą.” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2005 r., sygn. akt I UK 80/05) Wnioskodawca dodatkowo udowodnił, że w okresie od dnia 1 marca 2012 r. do dnia

8 kwietnia 2014 r. rzekome prowadzenie działalności gospodarczej nie było dla niego jedynym tytułem do objęcia go ubezpieczeniami społecznymi. Wnioskodawca bowiem pobierał z Urzędu Miasta (...) W. świadczenie pielęgnacyjne w związku

z koniecznością opieki na chorą matką R. B.. Dodatkowo mające wysoki walor wiarygodności dowody z przeprowadzonych zeznań zawnioskowanych przez odwołującego świadków w sposób jasny nakreśliły, że w

rzeczywistości od dnia 1 lipca 2008 r. M. S. (1) zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej z uwagi na śmierć jego jedyne go wspólnika.

Sąd dodatkowo zważył, że organ rentowy nie przedstawił w sprawie żadnych innych dowodów, które w sposób rzetelny i niebudzący wątpliwości świadczyłyby o prowadzeniu działalności gospodarczej. Zgodnie bowiem z wyrokiem Sądu Apelacyjnego, to organ rentowy w myśl art. 6 k. c. jest zobowiązany do przedstawienia dowodów, które będą potwierdzać lub zaprzeczać prowadzeniu działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę. „Obowiązek udowodnienia okoliczności, zgodnie z ogólnymi regułami wynikającymi z art. 6 k.c., spoczywa na organie rentowym, który jest uprawniony i jednocześnie zobowiązany do wykazania fikcyjności tytułu ubezpieczenia.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 sierpnia 2015 r., sygn. akt III AUa 1073/14)

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 sentencji wyroku w oparciu o treść art. 98 k.p.c. w związku z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. na rzecz M. S. (1) kwotę 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.